

ЧОВЪЩИНА

Въ срѣдата на юни 1865 година, на врѣхъ Котленския балканъ, въ кошаритѣ на хаджи Петър бѣха надошли много гости. Тѣ бѣха все млади, снажни мжже, които нѣкакъ гузно се оглеждаха по пжтекитѣ и винаги заспиваха облѣчени. Овчаритѣ не можеха да разбератъ, какви сѫ тѣзи хора, а ако се досѣщаха, мълчаха и се правѣха, че нищо не виждатъ и нищо не знаятъ.

Съ гоститѣ разговаряше само кехаятъ бай Христо, човѣкъ вече побѣлѣлъ, но още запазилъ младата си кръвь. Той имаше дѣлги подсукани мустаци и сиви орлови очи. Но когато се засмиваше, цѣлото му лице засияваше отъ доброта и сърдечностъ. Така говорѣше той на гоститѣ си, когато ги канѣше:

— Яжте, момчета! Яжте и почивайте, че утре нѣма! Кой знае кѫде ще ви отвѣте планинскиятъ вѣтъръ.

Гоститѣ му, наистина, ядѣха като вѣлци и продължаваха да се оглеждатъ по пжтекитѣ и да заспиватъ облѣчени. Защото бѣха хайдути. Водѣха ги славнитѣ войводи Хаджи Димитъръ отъ Сливенъ и Стефанъ Караджа отъ Тулча.

*

Вечеръта се спусна неусѣтно — лека като перушинка и хубава като синьо крило на горска птичка.

Предъ кошарата горѣше буенъ огнь, а край него бѣха насѣдали или полу-легнали хайдутитѣ. Тѣ разговаряха оживено. Караджата бѣ предложилъ да поставята стража, ала бай Христо му се изсмѣ:

— Отъ какво ще се пазите? Докато е тута бай ви Христо, никой не ще посмѣе косъмъ да свали отъ главитѣ ви.

И тъкмо за това Караджата се изненада, когато видѣ да се приближаватъ изъ тѣмнината дебнешкомъ двамина турци. Той измъкна ножа си, безъ нѣкой да го усѣти, и съ два скока се намѣри предъ турцитѣ. Като го видѣха, и двамината се отпустнаха на колѣне и повдигнаха рѣче:

— Стой, господарю! Ние сме добри хора! Васъ търсимъ, да ви се оплачаемъ...

Хайдутитѣ наобиколиха групата. Бай Христо измъкна една пламтяща главня отъ огнья и дотърча.

— Остави ги, Стефане, — рече той, като видѣ турцитѣ. — Тѣ сѫ добри хора. Овчари сѫ — наши съседи... Кой знае за какво сѫ дошли.

— Да не сте съгледвачи? — запита Стефанъ по турски.

— Да пази Господъ! — отвѣрна единият турчинъ. — Овчари сме и сме дошли при васъ... за помощъ...

Другият турчинъ се оживи: